

#aquiproubullying

Mòduls de formació per a famílies

Com detectar i aturar l'assetjament

Dossier per a les famílies

Índex de la formació del programa

Mòduls de formació per a les famílies	
Aproximació al concepte d'assetjament i ciberassetjament	Sensibilització
Competències socioemocionals	Sensibilització
	Aprofundiment
Gestió positiva dels conflictes	Sensibilització
	Aprofundiment
Com detectar i aturar l'assetjament	Aprofundiment
Ús segur i responsable de les xarxes	Sensibilització
Com detectar i aturar el ciberassetjament	Aprofundiment

Activitats didàctiques per a l'alumnat	
Aproximació al concepte d'assetjament i ciberassetjament	Primària
	Secundària
Competències socioemocionals	Primària
	Secundària
Gestió positiva dels conflictes	Primària
	Secundària
Com detectar i aturar l'assetjament	Primària
	Secundària
Ús segur i responsable de les xarxes	Primària
	Secundària
Com detectar i aturar el ciberassetjament	Primària
	Secundària

<h2>Com detectar i aturar l'assetjament</h2> <h3>Sessió 1: Aprofundiment 1</h3> <p><i>Aquest mòdul formatiu està integrat en el programa d'innovació educativa #aquiproubullying que impulsa el Departament d'Ensenyament per prevenir, detectar i intervenir enfront l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals des dels centres educatius i en col·laboració amb les famílies.</i></p>		<h1>90</h1> <p>minuts</p>
<h4>Introducció</h4> <p>Si bé l'assetjament escolar és un fenomen que ha existit sempre, en l'actualitat tota la societat, i en especial la comunitat educativa, està més sensibilitzada.</p> <p>L'escola i la família són els principals espais de socialització d'infants i joves, en què es poden donar situacions de conflicte i de maltractament entre iguals. També són el marc idoni on implementar estratègies de prevenció, detecció i actuació que facilitin la creació d'un clima de convivència positiu.</p> <p>Cal incidir en la necessitat que tothom, alumnes, professorat i famílies, s'impliqui de forma positiva davant les situacions d'assetjament.</p>	<h4>Objectius</h4> <ul style="list-style-type: none"> • Donar elements per identificar conductes que poden ser senyals d'alerta d'un cas d'assetjament. • Analitzar les diferents propostes d'actuació per part de la família davant l'assetjament. • Donar elements a les famílies per ajudar als seus fills per que es posicionin en contra de l'assetjament. • Facilitar l'intercanvi d'experiències i l'aprenentatge entre iguals. 	
<h4>Índex d'activitats</h4> <ul style="list-style-type: none"> • Activitat 1: El paper • Activitat 2: Senyals d'alerta • Activitat 3: Què podem fer les famílies? • Activitat 4: Què m'emporto de la sessió? 	<h4>Paraules clau i definició</h4> <ul style="list-style-type: none"> • Assetjament: Conducta violenta, física o psicològica, d'un alumne (o un grup d'alumnes) vers un altre, que es produeix de forma intencionada i repetida al llarg del temps. • Prevenició: Conjunt de mesures per tal d'evitar determinades situacions. • Detecció: Conjunt d'indicadors que permeten identificar una situació • Assertivitat: Capacitat d'expressar els sentiments i les emocions, de defensar els posicionaments propis sense demostrar conductes agressives o manipuladores i alhora respectant els drets de les altres persones. • Empatia: capacitat de posar-se en la pell dels altres i reaccionar de manera positiva • Observador: persona que no pren part activa davant una situació però que, o bé la recolza mostrant un suport obert o bé no intervé. 	
<h4>Recursos</h4> <ul style="list-style-type: none"> • Entrevista amb la família que informa d'un possible cas d'assetjament. En aquest vídeo es reproduïx una entrevista hipotètica en la que totes dues parts tenen una actitud col·laborativa. • Entrevista amb la família de l'alumne que ha fet assetjament. En aquest vídeo es reproduïx una entrevista hipotètica en la que uns docents informen una família sobre el fet que el seu fill assetja a un company. 		

Activitat 1

El paper

10 minuts

Activitat 1. El paper

Penseu en una persona que us generi molta ràbia. A continuació, anirem passant un full en el que podreu projectar les emocions que sentiu quan penseu en la persona que heu triat.

Després de fer aquesta dinàmica, escriviu les vostres reflexions.

Activitat 2

Senyals d'alerta

30 minuts

Activitat 2. Senyals d'alerta

2.1 Indicis

Llegiu les següents afirmacions i valoreu, de manera individual, en quin grau les considereu pròpies de l'adolescència, motiu de preocupació que ens ha de fer estar a l'aguait o si bé les hem d'entendre com un indicati d'una situació d'assetjament. Poseu una creu a la columna que considereu oportuna.

Cal que siguem molt conscients que un sol indicati no permet concloure que s'està donant una situació d'assetjament, però sí demana que intervinguem per aclarir perquè es dona.

Després, compartiu la vostra tria en petit grup. Al final de la taula trobareu un espai per si voleu afegir d'altres senyals d'alerta que hagueu trobat a faltar.

En acabar es farà la posada en comú dels resultats i es compartiran les reflexions.

		"propi" de l'adolescència	motiu de preocupació	indici d'assetjament
1	El meu fill passa molta estona a l'habitació.			
2	La meva filla mai surt els caps de setmana.			
3	Darrerament demana molt diners però no diu on els gasta.			
4	Ja van tres motxilles trencades des de començament de curs.			
5	Veieu la seva roba o materials escolars guixada amb insults.			
6	Trobeu retoladors permanents i esprais dins la seva motxilla.			
7	Alguna vegada porta la roba trencada o molt bruta.			
8	Discuteix molt amb els de casa i sempre vol tenir raó.			
9	Agredeix el seu germà petit.			
10	Està irascible i busca la confrontació.			
11	Quan rep missatges de whatsapp (o altres aplicacions) es posa nerviós, s'altera...			
12	Es nega rotundament a anar a escola.			
13	Només el veiem feliç amb els seus amics.			
14	Ha empitjorat el seu rendiment escolar.			

15	De sobte vol aprendre arts marcial o boxa.			
16	Li atreuen els continguts violents dels videojocs i pel·lícules.			
17	Darrerament no vol portar roba o complements nous a l'institut			
18	Fa un temps que no vol portar res per esmorzar a l'escola.			
19	Ha canviat el grup d'amics.			
20	Sovint els dies d'escola es queixa de malestar físic.			
21	Cada dilluns a la tarda avisen de l'escola que l'anem a buscar perquè es troba malament.			
22	Ha canviat la seva manera de vestir i de pentinar-se.			
23	El veiem trist.			
24	Es nega a sortir a fer encàrrecs.			
25	No vol anar tot sol a escola i demana que el vinguem a buscar.			
26	Els amics amb els que va no venen mai per casa.			
27	Apareix amb coses que no tenia (roba, gorres, un mòbil...) i diu que s'ho ha trobat o que li han regalat.			
28	Rondina quan li demanem que faci les feines de casa.			
29	Insulta i menysprea companys de classe i professors.			
30	Diu que hi ha un company amb el que tothom es fica			
31	A l'ordinador de casa trobeu vídeos amb continguts sobre assetjament			
33	Des de l'escola diuen que presenta totes les feines puntualment i a casa no el veieu mai treballar			
33	Cada cop més, fa comentaris homòfobs, racistes...			
34	Algun dels seus amics d'abans us comenta que el vostre fill està molt agressiu			
35	Als dispositius mòbils de casa trobeu usuaris o perfils de xarxes socials que no són vostres			
	...			

Reflexions

2.2 És qui rep l'assetjament o qui té una conducta assetjadora?

A continuació, classifiqueu les afirmacions que heu acordat que poden ser indicis d'assetjament segons les relacioneu amb si el nen o adolescent rep l'assetjament o amb el que té una conducta assetjadora. Tingueu en compte que pot ser que algunes situacions puguin estar en totes dues columnes.

rep l'assetjament	té una conducta assetjadora

Activitat 3

Què podem fer les famílies?

40 minuts

Activitat 3. Què podem fer les famílies?

3.1 Entrevistes

En aquesta activitat treballareu en dos grups:

- Grup 1: Actuacions que pot fer la família d'un alumne assetjat
- Grup 2: Actuacions que pot fer la família d'un alumne assetjador

Grup 1: El meu fill pateix assetjament

Veieu el següent vídeo "[Entrevista amb la família que informa d'un possible cas d'assetjament](#)", que reproduïx una entrevista entre una família que denuncia que el seu fill està sent assetjat i dues docents que formen part del l'equip de convivència del centre.

En acabar comenteu les vostres impressions inicials. Per facilitar la reflexió i enriquir el diàleg us proposem les següents preguntes:

- **Quina és l'actitud de la família que denuncia la situació?**
- **Quina és l'actitud de les docents de l'equip de convivència quan la família exposa els fets? Treuen importància a la situació? Es posen a la defensiva?**
- **Com influeix la seva reacció en l'actitud de la família?**
- **Creieu que la família està satisfeta amb les propostes del centre? Per què?**

Reflexions

A continuació, llegiu les següents maneres d'actuar que podria adoptar una família que detecta que el seu fill pateix assetjament. Assenyaleu, individualment, aquelles que, de cap manera, haurien de ser una opció. A continuació, parleu en grup sobre la vostra tria, i comenteu quines propostes considereu més adients i quines caldria evitar, tot justificant la vostra tria; afegiu-ne alguna més si ho considereu oportú.

1. Buscar l'alumne agressor a la sortida del centre educatiu i increpar-lo.
2. Parlar amb el tutor per confirmar les nostres sospites.
3. Posar una denúncia als mossos.
4. Trucar al telèfon per informar de casos d'assetjament escolar 116 111.
5. Trucar altres pares de la classe del meu fill per preguntar si en saben res d'aquest tema i que puguin preguntar els seus fills.
6. Denunciar el cas al Departament d'Ensenyament.
7. Demanar explicacions a la família de l'alumne agressor.
8. Parlar amb Cap d'Estudis o el Director del centre si la resposta per part del tutor no ens satisfà.
9. Animar el meu fill a defensar-se de les agressions.
10. Demanar el meu fill que no es fiqui en problemes.
11. Treure importància al tema i pensar que el temps tot ho arregla.
12. Exigir al centre educatiu que expulsi l'agressor.
13. Fer captures de pantalla o guardar els missatges insultants que el fill rep al mòbil.
14. Establir una línia d'actuació conjunta amb el centre educatiu per resoldre aquesta situació
15. Trucar els amics del nostre fill per veure què en saben.
16. Permetre que el meu fill deixi d'anar a l'escola.
17. Portar el nostre fill a un psicòleg.
18. Canviar el meu fill de centre.
19. Reforçar les habilitats socioemocionals del nostre fill.
20. Ajudar els nostre fill a desenvolupar habilitats socials que el permetin relacionar-se millor amb els altres.

Anoteu les actuacions que caldria evitar

Grup 2: El meu fill assetja un company

Veieu el següent vídeo "[Entrevista amb la família de l'alumne que ha fet assetjament](#)", que reproduïx una entrevista entre dues docents que formen part del l'equip de convivència del centre i la família de l'alumne assetjador.

En acabar comenteu les vostres impressions inicials. Per facilitar la reflexió i enriquir el diàleg us proposem les següents preguntes:

- **Quina és l'actitud de la família al començament de l'entrevista? Distant, comunicativa, exigent, col·laboradora ...?**
- **Quina és l'actitud de les docents de l'equip de convivència quan exposen els fets? Culpabilitzen l'alumne o la seva família?**
- **Com reconduïxen la situació quan la família es posa a la defensiva?**
- **Creieu que en acabar l'entrevista la família està satisfeta amb l'actuació del centre? Per què?**
-

Reflexions

A continuació, llegiu les següents maneres d'actuar que podria adoptar una família que detecta o és informada que el seu fill assetja un altre company. Assenyaleu, de manera individual, aquelles que, de cap manera, haurien de ser una opció. A continuació, parleu en grup sobre la vostra tria, i comenteu quines propostes considereu més adients i quines caldria evitar tot justificant la vostra tria; afegiu-ne alguna més si ho considereu oportú.

1. Castigar el meu fill de manera exemplar, com a única actuació.
2. Ajudar-lo a trobar maneres no violentes de relacionar-se i de solucionar els problemes treballant amb ell el control de la ira.
3. Parlar amb el centre educatiu per confirmar les vostres sospites.
4. Dir-li que no està bé el que fa i confiar en que pari de fer-ho.
5. Reaccionar amb calma i trobar un temps per parlar amb ell i fer-li veure que la seva actitud no és acceptable.
6. Treballar conjuntament amb el centre educatiu per ajudar a resoldre aquesta situació.
7. Exigir-li que aturi l'assetjament, demani disculpes i trobi maneres de reparar el mal fet.
8. Pensar que són coses de nens, que cada cert temps li toca a algú i que no cal donar-li importància.
9. Fer-lo adonar que està fent mal a una persona i intentar que es posi en el seu lloc.
10. Justificar les agressions del nostre fill perquè està passant per una mala etapa o perquè l'altre company el provoca.
11. Demanar que rebi suport psicològic que l'ajudi a superar aquesta situació.

Anoteu les actuacions que caldria evitar:

3.2 Parlem-ne

Ara que cada grup heu acabat de treballar sobre el vídeo assignat, farem una posada en comú per compartir les vostres reflexions. Un portaveu de cada grup explicarà breument el vídeo i comentarà les actuacions que han valorat oportunes i aquelles que caldria evitar.

Reflexions

Activitat 4

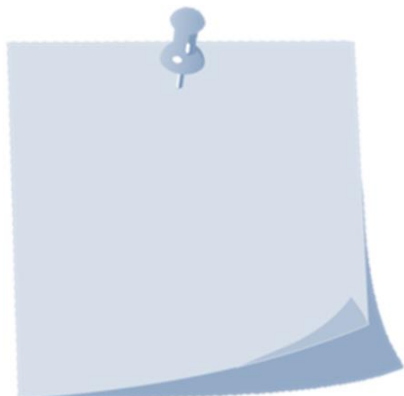
Què m'emporto de la sessió?

10 minuts

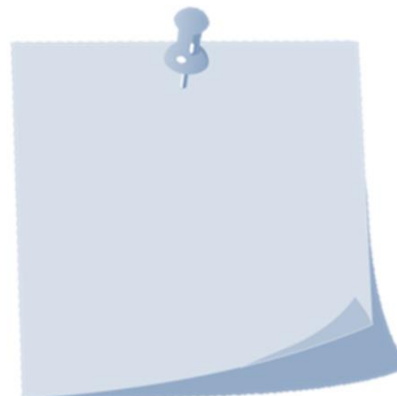
Activitat 5. Què m'emporto de la sessió?

Com a cloenda de la sessió, us demanem que ompliu els paperets en forma de "post-it" que teniu a continuació. Podeu escriure una paraula, una frase o una emoció. En acabar, compartiu amb els altres participants.

QUÈ M'EMPORTO DE LA SESSIÓ

**QUÈ VOLDRIA TREBALLAR SOBRE AQUEST
TEMA AMB ELS MEUS FILLS**

Idees clau

- Quan un jove se sent assetjat, pot ser que demani ajuda, informi als pares o als professors, però també pot passar que no ho faci perquè no sigui conscient del que li està passant, perquè tingui vergonya, pensi que dir-ho és de covards, tingui por o perquè no vulgui decebre la família.
- És important poder identificar senyals o conductes que permetin detectar una situació d'assetjament, tant si el propi fill és qui el pateix, qui l'exerceix, com si és observador.
- Davant l'assetjament hem de procurar actuar des de la calma i la serenitat. Els fills necessiten algú que els ofereixi equilibri, coherència i sentit comú. L'impuls, la ràbia, la ira... ens pot fer prendre decisions poc apropiades.
- Per aturar l'assetjament cal un treball conjunt entre tots els agents implicats: alumnes, equip directiu, docents, família.
- És important treballar amb els fills actituds solidàries i assertives que els permetin ajudar els altres i defensar la seva opinió sense sentir por o vergonya.
- Parlar amb els fills sobre l'assetjament, de manera informativa i no perquè haguem detectat que l'estan patint o exercint, els pot servir per reconèixer-lo i oferir-los eines per actuar, com ara demanar ajuda o informar a algun adult de la seva confiança.
- El fet que tothom pugui rebre assetjament en un moment donat, en cap cas no el justifica. Els fills han de prendre consciència que cal denunciar aquestes situacions quan les vegin o les pateixin.
- Encara que parlar amb els fills adolescents no sempre resulta fàcil, és important afavorir un clima comunicatiu a casa, en el que trobin l'espai per compartir les seves vivències o explicar-nos allò que els angoixi.
- Eviteu fer servir etiquetes com ara "víctima" o "assetjador", ja que els fills poden entendre que és una qualitat inherent a la seva personalitat, que és el seu rol, i això dificultaria que poguessin canviar la seva actitud.

Altres recursos

- [Prevenió i detecció de l'assetjament](#). En aquesta guia del web Família i Escola del Departament d'Ensenyament podeu consultar informació sobre com prevenir, detectar i intervenir davant l'assetjament.

Mòdul de formació per a famílies	Nivell	Dossier per a les famílies
Com detectar i aturar l'assetjament	Aprofundiment	Pàgina 13

Aquesta activitat didàctica ha estat elaborada per la Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya disponible sota la llicència Creative Commons BY-NC-SA.

Mòdul de formació per a famílies	Nivell	Dossier per a les famílies
Com detectar i aturar l'assetjament	Aprofundiment	Pàgina 14